IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 171)**

z dnia 12 lipca 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 171)

12 lipca 2023 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Pasławskiej (KP)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– wniosek i poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (druki nr 3304, 3304-A i 3466);

– zaopiniowała dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2022 roku (druk nr 3434) w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Małgorzata Golińska** sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, główny konserwator przyrody wraz ze współpracownikami, **Krzysztof Gołębiewski** główny inspektor ochrony środowiska wraz ze współpracownikami, **Marek Kajs** zastępca generalnego dyrektora ochrony środowiska wraz ze współpracownikami, **Tomasz Gaweł** p.o. dyrektor Departamentu Środowiska w Najwyższej Izbie Kontroli wraz ze współpracownikami, **Jakub Trojgo** zastępca dyrektora Biura Obsługi Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej, **Adam Ostrowski** ekspert Związku Miast Polskich.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Aleksandra Pniewska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Tomasz Czech**, **Piotr Podczaski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Witam serdecznie panie i panów posłów. Witam panią Małgorzatę Golińską sekretarza stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Witam pana Andrzeja Szwedę-Lewandowskiego generalnego dyrektora ochrony środowiska.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Informuję, że porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie wniosku i poprawek zgłoszonych w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw. W punkcie drugim – rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2022 r. w zakresie działania Komisji.

Wczoraj, w czasie drugiego czytania zgłoszono wnioski o odrzucenie ustawy oraz 25 poprawek do projektu ustawy z druku nr 3466.

Przystępujemy w tej chwili do rozpatrzenia wniosku i poprawek. Czy pani minister chce zabrać na początku głos?

Sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Małgorzata Golińska:

Nie, dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

W takim razie w jednym głosowaniu rozpatrzymy trzy wnioski. Wniosek o odrzucenie ustawy zgłosił Klub Koalicji Polskiej, Klub Lewicy i Klub Polski 2050.

Kto jest za przyjęciem wniosku o odrzucenie projektu ustawy? Dobrze, poczekamy oczywiście. Czy już wszyscy oddali głos? Czyli jeszcze raz.

Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Czy mogę zamknąć głosowanie? Tak, zamykam głosowanie. Bardzo proszę o wyniki.

Głosowało 26 posłów. Za – 11, przeciw – 15, nikt się nie wstrzymał od głosu. Wniosek nie uzyskał większości.

Przechodzimy do poprawki nr 1 złożonej przez Klub Prawa i Sprawiedliwości. Poprawki nr 1, 14 oraz 20 należy rozpatrywać łącznie. Bardzo proszę, kto z państwa?

Poseł Anna Paluch (PiS):

Proszę państwa. Poprawka jest uzupełnieniem, ma charakter doprecyzowujący, więc myślę, że nie budzi wątpliwości. Jesteśmy oczywiście za tą poprawką.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Pani poseł Lenartowicz, później Biuro Legislacyjne i poproszę panią minister.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Chciałam zapytać, co to ma znaczyć? Co to za doprecyzowanie? Doprecyzowanie w postaci umieszczenia zmian w kompletnie innej ustawie dotyczącej kompletnie innych zagadnień. Pani przewodnicząca, to jest kpina, co pani mówi, mówiąc o tym, że jest to doprecyzowanie. Czego?

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator z Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu Piotr Podczaski:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo. W kontekście tej poprawki mamy wątpliwości, czy te poprawki, które tutaj do wspólnego głosowania zostały przedstawione, nie wychodzą poza zakres przedłożenia. W naszej ocenie one nie mają bezpośredniego funkcjonalnego związku z przedłożeniem zaproponowanym. W przypadku ich przyjęcia tryb uchwalenia ustawy może budzić wątpliwości konstytucyjne.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Czy pani przewodnicząca chce odpowiedzieć na pytanie dotyczące doprecyzowania, zanim oddam głos pani minister?

Poseł Anna Paluch (PiS):

Oczywiście. Szanowni państwo, cała ustawa, nad którą pracujemy, to jest spójny system gospodarki w obiegu zamkniętym. Tego, żeby we właściwy sposób postępować z odpadami, żeby był właściwy system segregacji i zagospodarowania, wykorzystania ponownego. Wszystkie te kwestie dotyczą gospodarki w obiegu zamkniętym, postępowania z ustawami.

Pani poseł, zechce się pani uspokoić. Ja pani wypowiedzi słuchałam spokojnie.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Nie dam rady, skoro pani takie rzeczy opowiada.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Rozumiem, że to jest tak, jak w kawale o skorpionie, że to jest silniejsze od pani i pani musi, ale proszę się na chwilę uzbroić w cierpliwość. Myślę, że powinny tu przede wszystkim panować zasady regulaminowe. Skoro udzielono mi głosu, to pozwolę sobie stwierdzić, że poprawka złożona przez mój klub… oczywiście panie mecenasie, waszym obowiązkiem jest takie rzeczy podnosić. Natomiast przypominam jeszcze raz, że właściwym organem, który stwierdza o konstytucyjności bądź niekonstytucyjności jakiegoś rozwiązania prawnego jest Trybunał Konstytucyjny. Jeżeli państwo uważacie, że to jest nieodpowiednie, to wnioskujcie do Trybunału. Tyle mam do dodania. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. To może pani minister nam wyjaśni, jaki to ma związek z procedowaną ustawą. Grzecznie pytam o to i chciałabym uzyskać odpowiedź, jaki to ma w tym momencie związek z tą ustawą? Wygląda to w jakimś sensie jako wrzutka, ale może jest na to jakaś logiczna odpowiedź?

Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo. Dyskutujemy o całym procesie usprawnienia procedur. O tym, aby wiele kwestii, które dotychczas przekładają się na funkcjonowanie różnych organów, zostało usprawnionych. Co do szczegółów merytorycznych, w kontekście transgranicznego przemieszczania odpadów, będę prosiła o odniesienie się pana ministra Gołębiewskiego z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Być może te wyjaśnienia dotyczące kwestii walki z mafiami śmieciowymi państwa posłów przekonają, że działania są zasadne.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo proszę.

Główny inspektor ochrony środowiska Krzysztof Gołębiewski:

Szanowni państwo posłowie, pani przewodnicząca. Jeżeli chodzi o kwestie poprawki, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska jak najbardziej popiera poprawkę, która została przedstawiona i dołączona do procedowania przedmiotowej ustawy. Jeżeli patrzymy na całość przepisów, które są wprowadzane zarówno w projekcie jak i w tej poprawce, jak wspominała pani minister, mówimy o usprawnieniu procedur związanych z kwestią dotyczącą ochrony środowiska, która tak naprawdę jest takim układem naczyń powiązanych. Jeżeli mówimy o kwestiach ewentualnych szkód w środowisku i innych elementów związanych z funkcjonowaniem środowiska, nie możemy tego również rozpatrywać w oderwaniu od kwestii odpadowych.

Poprawka, która została przedłożona, jest to zbiór przepisów, które mają przede wszystkim uszczelnić kwestie związane z transgranicznym przemieszczaniem odpadów, a także ułatwić proces, który jest związany z nakazaniem usunięcia nielegalnie przemieszczonych odpadów, oraz zmianę podejścia, jeżeli chodzi o kwestie wprowadzanych na rynek pojazdów, które poprzez dopuszczenie do ruchu tracą status odpadów. Tutaj rzeczywiście ułatwiamy pewne zagadnienia dla osób, które chcą wyremontować wprowadzane pojazdy, które do tej pory były uznawane, niezależnie od stanu, jako odpad, ale również patrzymy na te kwestie nielegalnego przemieszczania odpadów, gdzie podwyższamy kary administracyjne w tym obszarze. Rzeczywiście tutaj też uspójniamy te elementy w kontekście funkcjonowania ustawy o odpadach, gdzie górna granica w tej chwili będzie korelowała z tym, co funkcjonuje w przepisach krajowych ustawy o odpadach, czyli podwyższamy te kary do 1 mln zł. Oczywiście zalegające odpady mogą doprowadzić do szkód w środowisku. Mogą być problematyczne z punktu widzenia ich usunięcia.

Stąd też te poprawki, które są wprowadzane są jak najbardziej zasadne. Jako Główny Inspektorat Ochrony Środowiska popieramy je w całości.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Myślę, że jest wiele takich zagadnień, które należy uregulować. Dziękuję za przybliżenie merytoryczne, nie treści tej poprawki. Natomiast nie mam przekonania, że to jest ten moment i ta ustawa, w której to powinno być procedowane. Mówię to jako przewodnicząca...

Poseł Anna Paluch (PiS):

Każdy z państwa posłów wypowie się w głosowaniu.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

…w imieniu Komisji. Moją rolą jest dbanie o transparentność i realizację zasad legislacji. Dlatego oczywiście poddaję tę poprawkę pod głosowanie. Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki, przypominam poprawki nr 1, 14 oraz 20.

Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o wyniki.

Głosowało 30 posłów. Za – 18, przeciw – 12, nikt nie wstrzymał się od głosu. Poprawka uzyskała większość.

Następnie rozpatrujemy poprawki nr 2, 7 i 8 łącznie. Dobrze to interpretuję? Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Koalicja Obywatelska.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

To są powtórzone wszystkie te poprawki, które były zgłaszane w pierwszym czytaniu, więc nie widzę powodu, żeby powtarzać tę argumentację.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Po prostu skreślenia.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Po prostu najgorsze rozwiązanie tej ustawy proponujemy wycofać, aczkolwiek cała ustawa nadaje się do kosza i tylko do kosza.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję. Pani minister?

Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:

Oczywiście przeciw, choć chciałabym usłyszeć uzasadnienie po raz kolejny. Natomiast rząd nie popiera skreślania zapisów, o których już wielokrotnie mówiliśmy, że są zasadne.

To też takie ciekawe, z punktu widzenia pani poseł, że jak pani poseł Paluch składała poprawki, to musiała szczegółowo uzasadnić każdą jedną, a tutaj z kolei tyle wystarczy państwu ministrom.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Już, pani minister, przywykliśmy do tego.

Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:

Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

To były nowe poprawki, tak gwoli usprawiedliwienia. Tutaj mamy powtórzenie.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Głosujmy.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Pani przewodnicząca. Proszę się tutaj tak nie wtykać, proszę zgłosić głos i wtedy otrzyma pani głos.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Pani przewodnicząca, wnoszę o przejście do głosowania.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Oczywiście taki mam zamiar. Przechodzimy do głosowania nad poprawkami nr 2, 7 oraz 8.

Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki.

Głosowało 33 posłów. Za – 14, przeciw – 18, wstrzymała się od głosu 1 osoba. Wniosek nie uzyskał większości.

Widzę tutaj cykl poprawek Koalicji Obywatelskiej. Jeżeli pani poseł Lenartowicz chce, to może je przedstawić jednorazowo, bo rozumiem, że one są podobnej treści, wykreślające konkretne przepisy.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

To są poprawki wykreślające najgorsze zapisy. To jest powtórzenie tych poprawek, które były składane na pierwszym czytaniu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dobrze. To tak głosujemy do poprawki nr 5. Pani minister. Również do tych trzech poprawek proszę o ustosunkowanie się?

Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:

Nie zgadzam się, że są to najgorsze przepisy. Nie popieram poprawki.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Proponuję przejść do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawki nr 3? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Bardzo proszę o wyniki.

Głosowało 33 posłów. Za – 15, przeciw – 18, nikt nie wstrzymał się od głosu. Poprawka nie uzyskała większości.

Poprawka nr 4. Głosujemy. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Poproszę o wyniki.

Głosowało 33 posłów. Za – 15, przeciw – 18, nikt nie wstrzymał się od głosu. Poprawka nie uzyskała większości.

Poprawka nr 5. Tę poprawkę głosujemy łącznie z poprawką nr 17 i 25. Rozumiem, że pani poseł nie ma potrzeby dodania czegoś?

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Nie.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do głosowania. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki.

Głosowało 33 posłów. Za – 14, przeciw – 18, wstrzymała się od głosu 1 osoba. Poprawki nie uzyskały większości.

Przechodzimy do poprawki nr 6, którą należy łącznie głosować z poprawkami nr 18 i 22. Bardzo proszę, głosujemy. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Poproszę o wyniki.

Głosowało 31 posłów. Za – 13, przeciw – 18, nikt nie wstrzymał się od głosu. Poprawki nie uzyskały większości.

Przechodzimy do poprawki nr 9, którą należy głosować łącznie z poprawką nr 19. Czy pani poseł chce coś dodać?

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Nie.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Pani minister?

Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:

Nie.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Przechodzimy do głosowania. Ko jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki.

Głosowało 33 posłów. Za – 15, przeciw – 18, nikt nie wstrzymał się od głosu. Poprawki nie uzyskały większości.

Poprawka nr 10. Bardzo proszę, pani poseł. Nowa poprawka.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Nic nie mam do dodania.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Pani minister?

Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:

Nowa poprawka, ale jej nie popieramy.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję. Poddaję poprawkę pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o wyniki.

Głosowało 32 posłów. Za – 13, przeciw – 19, nikt nie wstrzymał się od głosu. Poprawka nie uzyskała większości.

Poprawka nr 11. Czy pani poseł chce coś dodatkowo wyjaśnić?

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Nie, dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Nie. Pani minister?

Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:

Nie popieramy.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję. Poddaję pod głosowanie poprawkę. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki.

Głosowało 33 posłów. Za – 15, przeciw – 18, nikt nie wstrzymał się od głosu. Poprawka nie uzyskała większości.

Poprawka nr 12, którą należy łącznie głosować z poprawką nr 23. Jeżeli nie ma wątpliwości i pytań, poddam poprawkę pod głosowanie.

Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki.

Głosowało 32 posłów. Za – 13, przeciw – 18, wstrzymał się – 1. Poprawka nie uzyskała większości.

Poprawka nr 13. Nie widzę pytań. Poddaję poprawkę pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki.

Głosowało 33 posłów. Za – 15, przeciw – 18, nikt się nie wstrzymał od głosu. Poprawka nie uzyskała większości.

Poprawka nr 15. Bardzo proszę, pani poseł – czy chce pani wyjaśnić?

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję, nie.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Pani minister?

Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:

Popieramy tę poprawkę. Co do szczegółów będę prosiła, aby odniósł się pan dyrektor Jakub Trojgo z Biura Obsługi Pełnomocnika Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Biura Obsługi Pełnomocnika Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej Jakub Trojgo:

Szanowni państwo. Zaproponowana poprawka ma na celu usprawnienie procesu przygotowania realizacji inwestycji obiektów energetyki jądrowej i obniżenia jej kosztów, ponieważ dzisiaj w Kodeksie cywilnym w każdym czasie od inwestora może być zażądana gwarancja z tytułu wykonania umowy na roboty budowlane. W przypadku energetyki jądrowej te roboty mogą wynosić kilkadziesiąt miliardów złotych, co przy założeniu kosztów gwarancji na około średnio 3%, koszty gwarancji mogą wynosić nawet kilka miliardów złotych, co realnie podnosi koszty realizacji tej inwestycji i przekłada się na koszty dla odbiorcy. W związku z tym, ta poprawka realnie obniża koszty i ceny energetyki jądrowej i jednocześnie w sytuacji, w której realizacja tych inwestycji musi uzyskać, zgodnie ze specustawą jądrową, decyzję zasadniczą wydaną przez ministra ds. energii. Decyzja zasadnicza warunkuje uzyskanie decyzji lokalizacyjnej i pozwolenie na budowę. Wydaje się, że ta poprawka jest jak najbardziej zasadna, realnie poprawiająca możliwość wykonania inwestycji w energetykę jądrową. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję. Poddaję poprawkę pod głosowanie. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne. Przepraszam, ale nie zauważyłam.

Legislator Tomasz Czech:

Jeżeli chodzi o tę poprawkę, podobnie jak w przypadku pierwszej poprawki, mamy również wątpliwość co do kwestii, trybu i zgłoszenia. Co prawda ona dotyczy tej ustawy, która jest nowelizowana w ramach tego projektu i również dotyczy odesłania do przepisów, które są nowelizowane, aczkolwiek nie widzimy takiego bezpośredniego związku pomiędzy tym, co zostało zaproponowane w projekcie a tą poprawką.

Poza tym proszę pamiętać, że jesteśmy już na etapie po pierwszym czytaniu, czyli na drugim czytaniu. Tutaj są większe wymogi, jeżeli chodzi o zachowanie zakresu materii projektu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Poddaję poprawkę pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Poproszę o wyniki.

Głosowało 33 posłów. Za – 18, przeciw – 10, wstrzymało się – 5. Poprawka uzyskała większość.

Poprawka nr 16, którą należy głosować łącznie z poprawkami nr 21 i 24. Pani poseł Lenartowicz?

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Jest to poprawka, która przywraca poprzednie brzmienie, przed poprawkami, które zgłosiła pani Paluch na poprzednim posiedzeniu.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Pani minister?

Sekretarz stanu w MKiŚ Małgorzata Golińska:

Przeciw.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Poddaję poprawkę pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki.

Głosowało 33 posłów. Za – 14, przeciw – 18, wstrzymał się – 1. Poprawka nie uzyskała większości.

Czy była głosowana poprawka nr 25? Była, oczywiście razem z poprawką nr 5.

Poproszę teraz o wskazanie posła sprawozdawcy.

Poseł Dariusz Bąk (PiS):

Proponuję panią przewodniczącą Annę Paluch.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Czy pani przewodnicząca się zgadza?

Poseł Anna Paluch (PiS):

Tak, oczywiście.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Wyczerpaliśmy punkt pierwszy. Przechodzimy do punktu drugiego, czyli rozpatrzenia i zaopiniowania dla Komisji do spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności NIK w 2022 r., w zakresie działania Komisji. Bardzo poproszę pana Tomasza Gawła dyrektora Departamentu Środowiska w NIK o przedstawienie krótkiej informacji na temat działalności NIK w obszarze środowiska w 2022 r. Bardzo proszę.

Pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli Tomasz Gaweł:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo. Najwyższa Izba Kontroli przekazała Sejmowi sprawozdanie ze swojej działalności w 2022 r. Nawiązując do sprawozdania przedstawię krótką uzupełniającą informację o działalności Departamentu Środowiska w obszarze działania Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Wysoka Komisjo. Zgodnie z zarządzeniem Najwyższej Izby Kontroli do właściwości Departamentu Środowiska należy przeprowadzanie kontroli, w szczególności w zakresie

spraw objętych działami administracji rządowej: gospodarka wodna, klimat w zakresie nieobjętym właściwością departamentu gospodarki Skarbu Państwa i prywatyzacji oraz właśnie środowisko. Do właściwości również należy przeprowadzanie kontroli zadań zrealizowanych przez ministra właściwego do spraw wymienionych działów administracji rządowej, a także zadań realizowanych przez organy, urzędy, jednostki podporządkowane lub nadzorowane przez tegoż ministra, a także kontroli wykonania budżetu państwa w częściach 22 – Gospodarka, 41 – Środowisko, 51 – Klimat, a także wykonania planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie".

Departament dysponuje 35 etatami, przy czym obecnie są obsadzone 34 etaty, w tym kontrolerskie w liczbie 28. W skład kierownictwa departamentu wchodzą 3 osoby, a obsługa administracyjna liczy 3 pracowników. Spośród pracowników wykonujących czynności kontrolne, 4 osoby to nowoprzyjęci pracownicy.

Kontrolerzy podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe w drodze studiów podyplomowych, szkoleń specjalistycznych oraz samokształcenia. Nowo przyjęci pracownicy uczestniczą w szkoleniach przedaplikacyjnych oraz w ramach aplikacji kontrolerskiej w stacjonarnych szkoleniach aplikacyjnych zakończonych egzaminami.

Wysoka Komisjo. W 2028 r. Departament Środowiska skoordynował 3 kontrole z zakresu działania Komisji: „Funkcjonowanie spółki Polskie Domy Drewniane SA", „Postępowanie z zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym z odpadami wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19" i „Udzielanie koncesji na wydobywanie kopalin stałych i węglowodorów".

Ponadto departament uczestniczył w 2 kontrolach koordynowanych przez inne jednostki organizacyjne, tj. wykonanie budżetu państwa w 2022 r. (koordynował to Departament Budżetu i Finansów) oraz działania podmiotów publicznych w związku z kryzysem ekologicznym na rzece Odrze (koordynowała tę kontrolę Delegatura NIK w Opolu).

Oprócz kontroli przeprowadzonych przez Departament Środowiska i inne jednostki organizacyjne, NIK przeprowadził kontrole planowe i doraźne, których tematyka pozostawała w obszarze zainteresowań Komisji.

Jeśli chodzi o kontrole planowe, to była to kontrola delegatury warszawskiej: prawidłowość naliczania i egzekwowania opłat zagospodarowania odpadami komunalnymi w wybranych gminach województwa mazowieckiego.

Jeżeli chodzi o kontrole doraźne, były to następujące kontrole, które są wymienione w załączniku nr 3 do sprawozdania z działalności NIK w 2022 r., tj.: „Wynajmowanie i zbywanie przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych nieruchomości na rzecz pracowników, członków i rodzin, i innych uprawnionych osób", „Wybrane aspekty gospodarki finansowej i funkcjonowania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu oraz nadzorowanych jednostek", „Zagospodarowania osadów ściekowych powstałych w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych", „Zapobieganie pożarom miejsc gromadzenia odpadów w województwie świętokrzyskim", „Przebieg procesu legislacyjnego dotyczącego projektu rozporządzenia w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz sprawowanie nadzoru nad jego działalnością".

Od 1 stycznia 2022 r. do 31 marca 2023 r. prezes NIK zatwierdził 5 informacji o wynikach kontroli opracowanych przez Departament Środowiska, w tym 4 dotyczące środowiska, tj.: „Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi, poużytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów", „Gospodarowanie środkami Funduszu Leśnego", „Wdrażanie programu priorytetowego Czyste Powietrze" i „Funkcjonowanie spółki Polskie Domy Drewniane".

W tym samym czasie inne jednostki organizacyjne NIK sporządziły 4 informacje o wynikach kontroli pozostających w obszarze zainteresowania Komisji, tj.: „Zapobieganie pożarom miejsc gromadzenia odpadów", „Usuwanie nielegalnie składowanych odpadów niebezpiecznych", „Finansowanie przedsięwzięć służących rozwojowi elektromobilności w Polsce" i „Usuwanie wyrobów zawierających azbest".

Na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonych w 2022 r. departament sformułował łącznie 137 wniosków w zamieszczonych wystąpieniach pokontrolnych wysłanych do kierowników jednostek kontrolowanych. Adresaci wystąpień zrealizowali 27 wnio-

sków, tj. 19,7% i 92 wnioski pozostają w trakcie realizacji, tj. 67,2% a 18 wniosków nie zostało dotychczas zrealizowanych, co stanowi 13,1%.

Departament Środowiska monitoruje realizację zaleceń pokontrolnych. W wypadku uzyskania niewystarczającej informacji o sposobie realizacji wniosków, departament stara się doprowadzić do ich wykonania głównie występując o uzupełnienie odpowiedzi. W miarę możliwości stan realizacji wniosków NIK ocenia się w toku kontroli doraźnych sprawdzających a ponadto jest badany przy okazji wszystkich kontroli prowadzonych w jednostkach, do których zostały skierowane wnioski.

Jeżeli chodzi o współpracę międzynarodową w zakresie kontroli środowiska w 2022 r. to NIK aktywnie angażuje się w inicjatywy INTOSAI jako członek zarządu tej organizacji od 2013 r. Aktualnie trwa 6-letnia kadencja oraz jako aktywny uczestnik prac tej Komisji, podkomisji, grup roboczych i zadaniowych. Współpraca w ramach tych struktur umożliwia poszerzanie wiedzy na temat stosowanych na świecie standardów kontroli oraz dobrych praktyk a także wymianę doświadczeń. Z kolei udział w pracach standaryzacyjnych umożliwia rzeczywisty wpływ na kształt praktyki kontrolnej na świecie oraz promowanie własnych rozwiązań.

Dzięki aktywności na arenie międzynarodowej, NIK buduje swoją renomę, co skutkuje zlecaniem jej prowadzenia audytów zewnętrznych organizacji międzynarodowych, przeglądów partnerskich i projektów współpracy bliźniaczej.

Eksperci NIK zaangażowani są także w prace grupy roboczej INTOSAI do spraw kontroli środowiskowych. Prezes NIK przewodniczy grupie roboczej EUROSAI do spraw kontroli środowiskowych. W maju 2022 r. podczas wirtualnego spotkania podjęto problematykę zasobów wody i jej jakości w kontekście zmian klimatu. Z kolei w listopadzie 2022 r. odbyło się doroczne posiedzenie grupy w formule hybrydowej, a głównym tematem posiedzenia była ochrona środowiska w ciężkich czasach, tzn. w czasach pandemii i wojny.

Ponadto w 2022 r. zakończyła się międzynarodowa kontrola pt. „Gospodarowanie odpadami z plastiku”.

W sierpniu w 2022 r. prezes NIK wziął udział w szczycie NOK grupy G20 w Indonezji. Grupa ta została utworzona przez Radę Audytu Republiki Indonezji do prowadzenia globalnej dyskusji na temat zwiększenia transparentności, rozliczalności finansów publicznych na świecie. Prezesi NOK i zaproszeni goście przyjęli wypracowane roboczo wspólne zasady postępowania oraz sposób i tematy dalszej współpracy, z których kluczowe to: bezpieczeństwo energetyczne i transformacja energetyczna, ochrona środowiska naturalnego oraz digitalizacja w administracji publicznej.

Wysoka Komisjo. Współpraca z organami parlamentu polegała na utrzymywaniu przez kierownictwo Departamentu Środowiska, podobnie jak w poprzednich okresach sprawozdawczych, stałych roboczych kontaktów z członkami prezydium Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. W miarę potrzeb, wynikających z bieżących prac poszczególnych organów Sejmu, podejmowano także współpracę z innymi komisjami sejmowymi i podkomisjami. Ponadto w działalności kontrolnej departamentu uwzględniano wnioski i sugestie zgłaszane przez komisje sejmowe i poszczególnych posłów.

Przedstawiciele Departamentu Środowiska uczestniczyli w ubiegłym roku w 75 posiedzeniach komisji sejmowych, w tym w 34 posiedzeniach Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, 11 posiedzeniach połączonych komisji sejmowych i 30 posiedzeniach innych komisji sejmowych, a także w 12 posiedzeniach komisji senackich i posiedzeniach połączonych komisji senackich.

Informacje o wynikach kontroli, opracowane przez Departament Środowiska, były omawiane na 9 posiedzeniach komisji sejmowych, w tym 2 posiedzeniach Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Mianowicie, „Informacja o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. w częściach 41 – Środowisko oraz 51 – Klimat”, a także „Informacja o wynikach kontroli wdrażania programu priorytetowego Czyste Powietrze”.

Wysoka Komisjo. Dziękując za uwagę, uprzejmie proszę Wysoką Komisję o przyjęcie przedłożonego sprawozdania w zakresie działalności Departamentu Środowiska w 2022 r. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Czy panie, panowie posłowie mają pytania, może wypowiedzi? Mogę ze swojej strony podziękować państwu, instytucji, ale przede wszystkim kontrolerom, pracownikom, bo zawsze raporty przedstawiane przez państwa są bardzo profesjonalne, są inspirujące, są bardzo dobrze merytorycznie przygotowane. Zresztą nigdy nie było żadnego zarzutu wobec raportu, który państwo przedstawiliście. Zawsze one są świetnie przygotowane.

Czy panie, panowie posłowie chcą zabrać głos? Bardzo proszę, pani poseł Agnieszka Górska.

Poseł Agnieszka Górska (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli, wśród licznych swoich zadań, jakie wykonuje, stawia na ważny priorytet i podstawę swoich działań, tj. wysokie wymagania etyczne i zawodowe, jak czytamy w przesłanym opracowaniu. Liczne zadania począwszy od zadań bezpośrednio skierowanych do ludzi – czytamy również –człowiek priorytetem zadań, poprzez zrównoważony rozwój, klimat ochrony środowiska, budżet państwa i inne działania jakimi się zajmuje. To jest bardzo ważny, pozytywny aspekt tych działań. Szczegółowa analiza i ogrom pracy wykonanych przez pracowników z Najwyższej Izby Kontroli, ujawnianie nieprawidłowości, przedstawianie kluczowych ustaleń z kontroli i formułowanie wniosków pokontrolnych celem ulepszania kontrolowanych obszarów. To chociażby 180 tematów kontroli, co dało ponad 2 tys. kontroli jednostkowych, ponad 5 tys. wniosków pokontrolnych, w zakresie Komisji to, jak mój przedmówca wspomniał, około137 wniosków.

Niestety, szanowni państwo, daje się zauważyć tendencję schodzenia z tego kursu profesjonalizmu a wejście na kurs mijający się z nazywaniem go „profesjonalnym". Świadczą o tym choćby niektóre wnioski i interpretacje wykonanych kontroli. Na przykład, jeśli chodzi o budżet, który ma również odzwierciedlenie w zakresie naszej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, i chociażby krytykowanie funduszu Banku Gospodarstwa Krajowego, i kwestionowanie, kiedy to fundusze te funkcjonują od wielu lat, chociażby Krajowy Fundusz Drogowy, i w ubiegłych latach wydatki te nie były kwestionowane. To również wskazywany na zbyt wysoki poziom długu według definicji w Polsce, do PKB, podczas gdy ma on poziom niższy. Wniosków takich można mnożyć.

Stawiam wniosek o odrzucenie sprawozdania z działalności NIK za 2022 r. w zakresie Komisji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Proszę, pani poseł Lenartowicz.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Zgłaszam wniosek przeciwny. Dziwi mnie tylko, że pani podnosi akurat kwestie, które nie należą do zakresu działania naszej Komisji, i nie odnoszą się do sprawozdania, które w tej części zostały przedstawione.

Nie wspomina pani, np. jeśli chodzi o kontrolę budżetu, o wnioskach, które dotyczą nas, czyli tego, że niezgodnie z prawem zostały wydatkowane środki dla Policji na „zakup przygotowania do produkcji śmigłowców". To była też zaliczka niezgodnie z prawem – i tu proszę zauważyć, że to jest w ramach naszej Komisji – bo ten zakup przygotowania do produkcji za 350 mln zł został na cel „ochrony bioróżnorodności" przeznaczony. To jest wielokrotnie więcej niż na tę ochronę bioróżnorodności w ramach tego programu priorytetowego wydał Narodowy Fundusz przez kilka lat. Pani poseł nie raczyła zwrócić uwagę akurat na ten aspekt, a on akurat – w przeciwieństwie do tego, co pani podnosi w sprawie BGK, z tego gotowca, który czytacie na każdym posiedzeniu Komisji – dotyczy naszej Komisji.

Chylę czoła nad profesjonalizmem działania NIK. Myślę, że gdyby Najwyższa Izba Kontroli miała więcej czasu i pracowników, to wykazałaby dużo więcej bezprawnych działań tego rządu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. O głos prosił pan Przemysław Koperski, następnie pani poseł Agnieszka Pomaska. Bardzo proszę.

Poseł Przemysław Koperski (Lewica):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Mam przyjemność pracować w Komisji do spraw Kontroli Państwowej. My na co dzień współpracujemy z Państwową Inspekcją Pracy, z regionalnymi izbami obrachunkowymi, ale przede wszystkim właśnie z Najwyższą Izbą Kontroli. Na Komisji rozpatrujemy szereg raportów, informacji o tym, co Najwyższa Izba Kontroli i pracownicy kontrolerzy realizują w interesie publicznym.

Chciałem tylko przytoczyć najważniejsze dane za ubiegły rok. Ponad 5 tysięcy wniosków pokontrolnych, 80 wniosków de lege ferenda, m.in. również skierowanych do naszej Komisji, do parlamentu w sprawach, które dotyczą ochrony środowiska. Blisko 21 mln zł nieprawidłowo wydatkowanych pieniędzy publicznych, w związku z czym skierowano 250 zawiadomień do organów ścigania, w tym 153 do prokuratury, 85 zawiadomień do rzeczników dyscypliny finansów publicznych. Dotyczy to 90 osób.

Zastanawiam się właśnie, czy te wyniki i to sprawozdanie, które pokazuje w jaki sposób państwo polskie działa i te skale nieprawidłowości, z którymi mamy do czynienia, nie zachęcają państwa nie w sposób merytoryczny, uzasadniony, ale na zasadzie jakieś vendetty za rzetelnie wykonywaną pracę, żeby taki wniosek skierować.

W związku z tym popieram tutaj to, co pani poseł Lenartowicz zgłosiła, żeby nasza Komisja przyjęła to sprawozdanie, bo ono jest rzetelnie przygotowane i powinniśmy nie odrzucać go, ale dziękować tym wszystkim osobom, które w interesie publicznym tę ciężką pracę w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej wykonują.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Proszę, pani poseł.

Poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Szczerze mówiąc, Najwyższa Izba Kontroli jest powołana do tego, żeby też patrzeć władzy na ręce, żeby wytykać błędy po to, żeby pewne kwestie usprawnić. Mam dzisiaj takie głębokie przekonanie, że każdy, kto głosuje przeciwko sprawozdaniu NIK, ma po prostu nieczyste sumienie. Każdy, kto głosuje przeciwko sprawozdaniu NIK, zamiast pochylić się nad tymi raportami NIK, np. jeśli chodzi o ten lewy budżet i wyprowadzanie publicznej kasy bocznymi torami i wydatkowanie poza kontrolą publicznych pieniędzy nas wszystkich.

Krytyka NIK, chociażby skali nagród wypłacanych w ministerstwie, kwestia wydatkowania środków w kolejnych instytutach pseudo badawczych powoływanych przez rząd PiS, to są rzeczy, które po prostu należałoby co najmniej poprawić. Mam takie głębokie przekonanie, że ten, który za chwilę będzie głosował przeciw, po prostu ma nieczyste sumienie, nieczyste ręce. Prędzej czy później będziecie się tego wstydzić. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo proszę, pani przewodnicząca Anna Paluch.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Szanowni państwo. Opowieści o nieczystym sumieniu w ust pani poseł Platformy Obywatelskiej, zwłaszcza w dziedzinie środowiskowej, gdzieśmy mieli przez lata do czynienia z marnotrawieniem publicznych pieniędzy: 600 mln zł przez pani kolegę ze Szczecina zdefraudowano przez niewłaściwy obrót pieniędzmi, przez niewłaściwie wykonane zadania inwestycyjne, przez wyjazdy do egzotycznych krajów…

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Pani poseł czy pani sobie zdaje sprawę, co pani mówi?

Poseł Agnieszka Górska (PiS):

Proszę się nie odzywać bez udzielenia głosu.

Poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Ale proszę o konkretną wypowiedź.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

To jest oskarżenie o przestępstwo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

W tej chwili mówi pan przewodnicząca Anna Paluch. Proszę o spokój.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Naprawdę, jest pani ostatnią osobą, która nas tutaj może pouczać o przyzwoitości. Apeluję o przejście do głosowania.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Zostaliśmy poproszeni o wyrażenie opinii pozytywnej bądź negatywnej. W związku z tym poproszę panią Agnieszkę Górską, aby zgodziła się na zmianę i zaproponowała negatywną, bo my nie odrzucamy tylko opiniujemy pozytywnie bądź negatywnie. Rozumiem, że jest taka zgoda?

Poseł Agnieszka Górska (PiS):

Tak, oczywiście.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Ten wniosek padł jako pierwszy. W związku z tym bardzo proszę głosujemy. Poddaję pod głosowanie wniosek o zaopiniowanie sprawozdania z działalności NIK za 2022 r., w części środowisko, negatywnie.

Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję bardzo. Proszę o wyniki.

Głosowało 30 posłów. Za – 16, przeciw – 14, nikt się nie wstrzymał od głosownia. Wniosek uzyskał większość. Bardzo mi przykro, niemniej jednak wielu posłów bardzo ceni państwa pracę. Liczę również na przyszłą dobrą współpracę. Na tym zamykam posiedzenie Komisji. Porządek obrad został wyczerpany. Dziękuję. O godz. 11 zapraszam na kolejne posiedzenie Komisji.